

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№107 (270) вересень 2012

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

ВЕРЕСЕНЬ

1 – День знань
11 – Усікновення глави Пророка, Предтечі та Хрестителя Господня Іоанна
16 – Міжнародний день охорони озонного шару
– День працівника лісу
21 – Різдво Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста
– Міжнародний день миру
26 – Європейський день мов
27 – Воздвиження Чесного і Життєдайного Хреста Господнього
– День туризму
30 – День мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії
– Всеукраїнський день бібліотек
Останній тиждень вересня – Всесвітній день моря

ЗАЯВА ГРОМАДСЬКОСТІ ЩОДО ЖОРСТОКОГО ВБИВСТВА УКРАЇНСЬКОГО ЕКОЛОГА, ПРАВЗАХИСНИКА І ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА ВОЛОДИМИРА ГОНЧАРЕНКА

Президенту України, Голові Верховної Ради України, Генеральному прокурору, Міністру внутрішніх справ та ін.

Громадськість України висловлює обурення та сум від тяжкої втрати – замовного вбивства видатного еколога та правозахисника України Володимира Івановича Гончаренка, голови Дніпропетровського громадського руху “За право громадян на екологічну безпеку”. Він був активним громадським діячем, правозахисником, природоохоронцем, непокінним борцем за безпечне довкілля України, в якому повинні жити люди, народжуватися здоровими діти, а найголовніше – земля України має бути придатною для проживання наступних поколінь.

Громадськість України обурена діями тих, хто безпосередньо чи опосередковано причетний до смерті Володимира Гончаренка в Дніпропетровській області, а також бездіяльністю влади щодо цього та інших злочинів проти активістів у природоохоронній сфері, правозахисників, журналістів та інших людей, які у законний спосіб відстоювали свої законні права, інтереси та свободи.

Ми звертаємось до Вас з ВИМОГАМИ:

1. Призначити спеціальну слідчу комісію для розслідування загибелі Володимира Гончаренка, беручи до уваги кримінальну ситуацію з радіоактивно та хімічно забрудненим металом, що склалася в Україні, підготувати й оприлюднити офіційний звіт роботи цієї слідчої комісії.

2. Склад такої комісії та якість її роботи взяти під особистий контроль Президента, Верховної Ради і СБУ України.

3. Організувати розслідування та оприлюднення фактів і стану прав, відповідальності держслужбовців щодо трагічних випадків та інших екологічних злочинів, що привели до смерті людей.

4. Оприлюднити Національні доповіді України про стан довкілля, про стан екологічної та техногенної безпеки та надзвичайні ситуації згідно з нормами відповідного законодавства.

5. Доповісти про стан виконання Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 р. та Національного плану дій з охорони навколишнього природного

Ст. 3

КИЇВСЬКА ОБЛАСНА РАДА ПІДТРИМАЛА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАПОВІСТИ БІЛИЧАНСЬКИЙ ЛІС

Київська облрада прийняла рішення про погодження розширення Національного природного парку «Голосіївський» на територію Біличанського лісу.

Як повідомлялось раніше, 12 липня аналогічне рішення прийняла Київська міська рада, погодивши включення Біличанського лісу до національного природного парку “Голосіївський”. Згідно з цим погодженням, межі Нацпарку “Голосіївський” розширять на 6462,62 га за рахунок земель КП “Святошинське лісопаркове господарство”.

- Це дуже важливе рішення, адже лише надання статусу національного природного парку дозволить справді вберегти Біличанський ліс. Коли це нарешті станеться, більше ні Київрада, ні тим більше – селищна рада Коцюбинського, не зможуть роздавати під забудову беззахисний нині ліс, – розказує один з авторів обґрунтування на заповідання Біличанського лісу, заступник голови

Національного екологічного центру України Олексій Василюк.

- Сьогодні, коли тривають непорозуміння відносно меж Києва і Київської області, це рішення є вкрай раціональним, адже не має значення, на якій версії меж Києва і області врешті зупиняться – однаково і ті, і ті згодні, щоб це був національний парк, а не котеджі Коцюбинського, – додає Василюк.

Згідно з підготовленим в НАН України обґрунтуванням, більша частина Святошинського ЛПГ повинна увійти в склад окремого філіалу Національного природного парку «Голосіївський» – «Біличанський ліс». Також науковці наполягають і на розширенні національного парку на всі зелені зони Голосіївського району столиці та на цінні природні території на південь від Києва. Нагадаємо, що Національний природний парк «Голосіївський» створений після 20-річної історії, у 2007 році.

УБИТИЙ ЕКОЛОГ НЕОДНОРАЗОВО ОТРИМУВАВ ПОГРОЗИ

Заступник голови Верховної Ради України Микола Томенко направив звернення міністру внутрішніх справ України Віталію Захарченку стосовно вбивства відомого українського еколога Володимира Гончаренка. 1 серпня у Дніпропетровську В.Гончаренка було жорстоко побито. Від отриманих травм керівник громадського руху “За право громадян на екологічну безпеку” помер 4 серпня у лікарні.

М.Томенко зауважив, що 27 липня В.Гончаренко дав прес-конференцію, на якій озвучив інформацію про знаходження у Саксаганському районі Кривого Рогу 180 тон хімічно забрудненого і радіоактивного металобрухту. Колеги та громадськість однозначно пов'язують вбивство еколога з його професійною екологічною та громадською діяльністю.

Газета «Зелений світ».
 Виходить з 1989 року.
 Засновники газети: УЕА
 «Зелений світ»
 Передплатний індекс
 Свідоцтво про реєстрацію
 № 630 серія КВ
 від 10.05.1994 р.
 Ідентифікаційний код
 №
 Адреса: Контрактова пло-
 ща, 4, Київ-70,
 тел./факс: 417 43 83
 E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
 WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
 Юрій Самойленко
 Головний редактор
 Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
 матеріалів, можуть не збігатися
 з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
 і не повертаються. Листування
 з читачами лише на сторінках
 газети.

Надруковано УЕА «Зелений
 світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
 матеріали з інтернет-видань:
 Кореспондент.net; Майдан-
 ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
 зреватель», Експрес online, eko.
portal.

УЕА «Зелений світ» створе-
 на в 1988 році як реакція суспіль-
 ства на жакликий екологічний
 стан в Україні, спричинений
 Чорнобильською катастрофою
 1986 року. Асоціація є членом
 Міжнародної федерації «Друзі
 Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
 Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
 на час створення, одним з най-
 перших неформальних антире-
 жимних видань, в якому відкри-
 валася правда про стан здоров'я
 нації та екологічні негаразди
 в країні. Газета стала рупором
 демократії. В епоху тотального
 замовчування та брехні на наших
 шпальтах відкривалися жакні
 картини радянської дійсності.

У ДОНЕЦЬКУ З КРАНІВ ТЕЧЕ ВОДА З ХРОБАКАМИ

Напівпрозорих черв'яків у воді з кра-
 на мешканці Петровського району міста
 помітили кілька днів тому, повідомляє
 ТСН. Люди висловлюють припущення,
 що хробаки потрапили у воду в результаті
 пориву центральної труби. Санстанція та
 водоканал обіцяють через кілька днів
 з'ясувати, що за живність плаває і звід-
 ки вона там взялася. У водоканалі для
 цього будуть розкопувати труби по всій
 вулиці. Санстанція, тим часом, з'ясовує
 також, який саме вид хробаків потрапив
 у водопровід. Воду рекомендують не
 пити, а використовувати бутильовану. Але
 централізовано питну воду до будинків не
 підвозять. Тому, ті, хто не може купувати
 бутильовану, все-таки змушені викорис-
 товувати з крана - з хробаками. «Наберу,
 відстоїться, потім кип'ячу - ось так і вжи-
 ваю ... Туалетом несе - ось такий запах»,
 - поділилася спостереженнями місцева
 мешканка Валентина Смирнова.

АЗОВСЬКЕ МОРЕ ОЧИСТЯТЬ УЛЬТРАФІОЛЕТОМ

У Маріуполі відкрили сучасний комп-
 лекс для очищення ливневих стоків, який
 дасть можливість знизити згубний вплив
 на екологію Маріуполя і Азовського моря
 Про це пише газета «Сьогодні». «Це уні-
 кальний комплекс, подібного в Україні
 немає. Зливові води проходять три стадії
 очищення: це уловлювання крупного
 сміття (піски, камінчики, тріски, листя),
 очищення нафтопродуктів, які потра-
 пляють з доріг, і бактерицидна обробка,
 коли вода знезаражується за допомогою
 ультрафіолетових ламп», — зазначив мер
 Маріуполя Юрій Хотлубей. За словами
 в.о. начальника комунального підпри-
 ємства «ГорУКС» Валерія Шевченка,
 потужність станції дозволить переробляти
 до 62 400 кубометрів ливневих стоків на
 добу. Остаточо всі роботи на станції
 очищення планують закінчити до 2013
 року. Зараз на установці працюють етапи
 грубого очищення ливневих вод від сміття
 і домішок, а також від нафтопродуктів.
 Роботи з введення бактерицидних ламп на
 етапі розробки. «Зараз проект допрацьо-
 вується в Харкові, десять встановимо
 48 потужних ламп по 8 кіловат кожна. По-
 дібні лампи використовуються в басейнах,
 де купаються люди. Бактерицидна стадія
 почне роботу пізніше, але вже зараз мож-
 на бачити результати. Вода йде в море у
 чистому стані», — зазначив Ю.Хотлубей.
 За його словами, загальна вартість робіт
 становить 22 мільйони гривень, і 60% ко-
 штів виділили з обласного бюджету. Крім
 того, зазначає видання, за допомогою
 нового комплексу вдалося перехопити

стічні води із селищ Гавань і Слобідка
 і направити їх на сучасне очищення, а
 раніше вони йшли безпосередньо в море
 вздовж залізниці.

У ФОТОГРАФІВ ВИЛУЧИЛИ ПОНАД 50 ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН

З початку літнього курортного се-
 зону у фотографів у Криму вилучили 52
 особи екзотичних тварин і птахів, які
 використовуються у комерційних цілях,
 повідомив в.о. начальника Управління
 громадської безпеки ГУ МВС України в
 Криму Дмитро Коржов.

«Вилучені тварини прямують до зо-
 опарків. Проте, нерідко за рішенням
 суду, після сплати штрафу фотографи
 забирають тварин і продовжують їх ек-
 плуатувати», — повідомив він.

Крім того, як зазначив Коржов, за
 вказаний період правоохоронними орга-
 нами виявлено 39 фактів надання послуг
 фото з тваринами. Проти порушників були
 складені 36 адміністративних протоколів,
 а також накладено штрафи сумарно у
 розмірі 10 тисяч гривень.

Варто зазначити, що в 2012 році
 кількість складених адміністративних
 протоколів зросла на 10-15%. «У цьому
 напрямку також ведеться активна робо-
 та. Нами вживаються заходи взаємодії з
 усіма зацікавленими відомствами», — під-
 креслив він.

В КИЄВІ ПРЕЗЕНТОВАНО МОНОГРАФІЮ О. АНДРОСА

У Києві відбулася презентація книги
 кандидата політичних наук Олега Андроса
 «Екологістські рухи в сучасному політич-
 ному процесі».

Презентація пройшла у форматі
 «питання-відповідь». Автор розповів про
 особливості природоохоронних рухів у
 Європі на противагу українським реаліям,
 про формування партій європейського
 типу «знизу», на основі низових ініціатив.
 Було обговорено, зокрема, питання про
 те, як кожна людина може долучитися до
 природоохоронного руху, та наскільки
 можна довіряти сучасним політичним
 партіям в Україні.

Початок на ст. 1

ЗАЯВА ГРОМАДСЬКОСТІ ЩОДО ЖОРСТОКОГО ВБИВСТВА УКРАЇНСЬКОГО ЕКОЛОГА, ПРАВОЗАХИСНИКА І ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА ВОЛОДИМИРА ГОНЧАРЕНКА

середовища на 2011- 2015 рр.

6. Забезпечити виконання Вами своїх посадових обов'язків і обов'язків перед громадянами України щодо забезпечення конституційних прав і свобод громадян України, включно з правом на безпечне для життя довкілля, дотримання природоохоронного законодавства та створення умов для реалізації права громадян брати участь у процесі прийняття державних рішень, що стосуються довкілля і здоров'я.

7. Зокрема, офіційно визнати соціальної важливості діяльності громадських організацій, активістів і волонтерів у сферах екології і правозахисту, розповсюдивши на них системні заходи поваги та захисту, що в Україні декларуються на журналістів і засоби ЗМІ.

УНП ВИМАГАЄ ВІД ПРЕЗИДЕНТА ЗВІЛЬНИТИ СТОЛИЧНОГО ГРАДОНАЧАЛЬНИКА

Звільнити Олександра Попова з посади голови Київської міської державної адміністрації за зневагу до держави Україна, регулярне порушення українських законів та Конституції України вимагає від гаранта Конституції Київська міська організація Української народної партії.

Після того як Попов категорично від-

мовився виконувати рішення Київради, ухвалене на вимогу столичної громадськості, група громадських активістів через суд в адміністративній справі №2а-4500/11/2670 зобов'язала голову КМДА виконувати власні посадові обов'язки.

23 липня 2012 р. КМДА отримала Постанову про відкриття виконавчого провадження, якою головний державний виконавець зобов'язав КМДА виконати згадане рішення суду. Станом на 31 липня, коли вичерпався термін виконання Постанови, КМДА не надала до Державної виконавчої служби жодного документального підтвердження виконання Постанови суду.

Таким чином Київська міська держадміністрація зневажає державну владу в особі суду та Україну, іменем якої виносяться судові рішення.

Довідково. З часу призначення Попова керівником виконавчого органу столиці України, він спромігся знищити низку пам'яток київської старовини, зокрема, Андріївський узвіз.

Після чотирирічної боротьби київської громадськості з київською владою за увічнення пам'яті нашого земляка Василя Стуса шляхом створення скверу його імені Київська міська рада ухвалила рішення від 26 лютого 2010 року № 13/3451 «Про присвоєння скверу імені Василя Стуса». Тепер два роки громадськість вимагає від столичної влади виконати це рішення Київради.

Попов не бажає виконувати навіть постанови Державної виконавчої служби! Така зневага до Закону заслуговує тільки на негайну відставку.

ЕКОЛОГИ ОСКАРЖИЛИ ЗАКАЗУХУ ВІД ЛІСНИКІВ ПРОТИ НАЦПАРКУ

Лісгосп саботує роботу національного парку на Харківщині, а тим часом у замовних статтях критикує дирекцію нацпарку. Екологи називають директора лісгоспу «лісорубом» і відправили його висловлювання на експертизу до Прокуратури.

Нещодавно у місцевій газеті «Зоря» Краснокутського району була опублікована стаття, присвячена нещодавно створеному тут Національному природному парку «Слобожанський». НПП «Слобожанський» є одним з наймолодших національних парків в Україні, але проблеми в нього, судячи з усього — цілком дорослі. Як і у всіх молодих нацпарків, створених на лісових землях, головна проблема — саботування лісгоспами передачі землі нацпаркам.

— Саботування роботи нацпарків — це відомча політика Держлісагенства, — коментує ситуацію заступник голови Національного екологічного центру України Олексій Василюк. — Звичною справою є спроби вирубати все що можна, після того як нацпарк вже створили, але землю від лісників до нацпарку ще не передали. Така ситуація спостерігалась, наприклад, в нацпарку «Голосіївський», не минуло це і НПП «Слобожанський».

У статті директор Гутянського лісгоспу В.М.Нагорний заявляє що через відсутність рішення Кабміну про передачу земель парку, держава потерпає від матеріальних збитків, а ліс занепадає без

нагляду лісгоспу.

— Таким чином виникає питання чому лісгосп, який досі є фактичним господарем земель, нічого не робить для спасіння лісу, а натомість чекає дій від парку, який не має права господарювати на землях лісгоспу, — розповідає Біатов Антон — начальник відділу науки національного парку. Та найцікавішим є інше: передача земель досі не відбулася через те, що лісгосп відмовляється надати нотаріально завірене погодження на передачу земель національному парку. Це погодження необхідне для процедури передачі земель, не зважаючи на те, що раніше, директор лісгоспу надавав погодження на створення національного парку саме на цих землях, де його і було створено. При цьому він же, директор лісгоспу, розповідає у газеті прямо протилежні речі.

Василюк Олексій

СУД ЗАБОРОНИВ БУДІВНИЦТВО 360 МАЛИХ ГЕС НА ЗАКАРПАТТІ

Суд проти скандального рішення Закарпатської обласної ради, яким на гірських річках заплановано спорудження 360 малих гідроелектростанцій закінчився перемогою екологів. Рішення, яке дозволяло будувати електростанції визнано незаконним і скасоване. Про це повідомляє інтернет-видання «Закарпаття-Онлайн».

Закарпатський окружний адміністративний суд ухвалив рішення на користь позивачів В.Феськова, В.Волошина, О.Станкевич, О.Солоня, О.Лукші. Громадські діячі оскаржували рішення Закарпатської обласної ради №310 «Про затвердження локальних та обласної схем розташування малих гідроелектростанцій». Це рішення передбачає будівництво до 360 гідроелектростанцій на території Закарпатської області.

“РЕГІОНАЛА” ПРОСЯТЬ НЕ ПЕРЕТВОРЮВАТИ ІРПІНЬ НА КАМ'ЯНИЙ ЛАНТУХ

Мешканці Приірпіння провели акцію під стінами Ірпінської міськради проти забудови та масового знищення рекреаційних зон міста. Як повідомляє Gazeta.ua, організатором мітингу стала громадська організація «Самозахист» на чолі із Ігорем Домбровським.

До людей вишов мер Ірпеня Володимир Скаржинський, який пообіцяв не виносити резонансні питання щодо парків на сесію міськради й враховувати надалі думку громади.

Після цього активісти рушили до «штаб-квартири» головного ірпінського «регіонала», народного депутата Петра Мельника, яка розташована на території Національного університету державної податкової служби.

Однак зустрітись з депутатом мітингувальникам не вдалося. Учасники акції залишили лист-звернення його помічнику.

«Суцільний безлад та хаос охопив місто. Виконавча влада перетворилась на сімейний бізнес однієї родини. Тому вимагаємо від Вас зупинити дерібан міських парків, хаотичну забудову міста, розкрадання державних коштів та перетворення мальовничого міста Ірпінь в кам'яний лантух», — йдеться у зверненні до Мельника.

ШЕЛЛ ЗНИЩИТЬ НАЙЦІННІШІ КУТОЧКИ ПРИРОДИ

Такого висновку дійшли фахівці Національного екологічного центру України (НЕЦУ), дослідивши місце розташування Юзівської газоносної платформи, на якій кампанія Шелл планує видобувати сланцевий газ. Розробка газу ставить під загрозу існування найбільш недоторканої частини Донеччини та національний природний парк «Святі гори». Видобувати сланцевий газ саме тут іноземним корпораціям дозволило Мінприроди України.

Дослідження НЕЦУ показало, що на території Юзівської платформи зосереджена найбільша кількість дикої природи Донеччини та півдня Харківщини. 16,8% території платформи займають ліси, 12,5 степи і ще близько 4% — заболочені ділянки та водойми.

- Дивлячись на підготовлену нами карту, бачимо, що видобувати сланцевий газ збираються саме там, де на Донеччині і на півдні Харківщини найбільше недоторканої природи, — розказує заступник голови НЕЦУ Олексій Василюк. — Саме тут видобуток нанесе найбільший удар по природі.

Як повідомив НЕЦУ голова Державної служби геології та надр України О.А. Проскурков у своєму листі №4987/01/10-12 від 01.06.2012 «Згідно з існуючою практикою виділяються два основних напрямки екологічних ризиків. Перший стосується збереження земельного фонду в межах ділянки надр, наданої у користування... Другий напрямок екологічних ризиків відноситься до збереження водного фонду. Тут виділяються два основні аспекти:

1. захист ґрунтових та поверхневих вод від реагентів, що використовуються для розриву пласта, безпосередньо зі свердловини під час проходження розчину під тиском, особливо на рівні водоносного горизонту, а також під час проведення самого гідро розриву;

2. зменшення обсягів води, необхідної для здійснення повного циклу видобутку сланцевого газу».

Не менш важливою загрозою є нинішні правові умови в Україні, які не дозволяють ведення розробки корисних копалин на орних землях. Таким чином, видобуток газу вестиметься переважно на природних територіях. Гірничо-видобувні роботи на природних ділянках лісів, степів і боліт, є прямим порушенням законодавства України про екомережу, про тваринний світ, про рослинний світ, про охорону навколишнього природного середовища та про Червону книгу України. Крім того, Україна є стороною десяти природоохоронних угод та конвенцій, які також повинні враховуватись при плануванні

впливів на довкілля. Передусім важливо згадати Бернську конвенцію «Про дикі види флори та фауни і середовище існування в Європі», яка чітко вказує переліки степових, лісових та інших екосистем, які охороняються згідно з нею, а також Боннську конвенцію про мігруючі види птахів у Європі та міжнародну угоду АЕВА про Афро-Євразійські мігруючі види птахів, згідно з якими Україна зобов'язується охороняти шляхи міграції дикої фауни (одним з основних міграційних шляхів є долина р. Сіверський Донець, в якій розміщена Юзівська платформа).

На території Юзівської платформи відомі сотні знахідок рідкісних видів рослин і тварин.

- Очевидно, що працівники Шелл зумисно не обирали саме ту територію, знищення якої призведе до найбільших втрат для природи, — розказує Олексій Василюк. — Натомість це зробили українські чиновники.

ГРОМАДСЬКІСТЬ ПРОТИ

У Старобільську знову відновили будівництво скандального автозаправного комплексу ТОВ «Східні ресурси». Розмістити АЗС планується на виїзді з міста, в закруті річки Айдар, неподалік від будинків громадян.

Рішення про дане будівництво було ухвалене міською радою і «Східними ресурсами» ще три роки тому. Але, тоді роботи припинилися, оскільки проти виступила громадськість. У місті були проведені громадські слухання, під час яких висловлювалися побоювання у зв'язку з тим, що заправка будуватиметься на затоплюваній весняними паводками території.

«Це ж не просто заправка, а автозаправний комплекс, частиною якого є й мийка. Розміщення ж колектора, в який би скидалися стічні води передбачено не було. Якщо на заправці відбудеться якийсь збій — це буде екологічна катастрофа. Адже, неподалік знаходиться Старобільський плодоконсервний завод і свердловина, з якої в місто надходить вода», — заявила голова Старобільської районної правозахисної жіночої організації «Вікторія» Віра Флят. — «Також в АЗС будуть входити пункт для підкачки шин та пілосос, торговий зал, парковка. Куди сміття буде діватися звідси — незрозуміло».

Старобільчан також турбує можливий витік нафтопродуктів у річку. Влітку ж цього року будівництво знову відновилося.

Активістка пояснює це так: «Влада дочекавшись, поки пройде термін позовної давності, тобто, час, коли ми могли б якийсь оскаржити рішення про будівництво АЗС, знову взялася до роботи. Міська рада підмінила статут і відмовилася визнати проведені нами громадські слухання».

Замість проведених громадськістю,

керівництво «Східних ресурсів» провело власні слухання, на яких мова йшла вже про затвердження будівництва заправки. У заході взяло участь всього 9 осіб. 3 з яких представляли ТОВ «Східні ресурси», по 2 людини — від міської ради та комунальних організацій Старобільська і всього 2 з них були простими жителями міста.

«З тих пір, як почалося активне будівництво АЗС на місце будівництва для підняття рівня землі стала завозитись глина. Ми поцікавилися, звідки її беруть і з'ясували, що завозиться вона з залежнів, які знаходяться за містом. Коли ми приїхали на місце видобутку глини, то виявили два кар'єри, які активно розробляються. Хоча, у нас офіційних кар'єрів для видобутку глини немає. Вона вивозиться без дозволу, — робить висновок Віра Флят.

Щоб попередити екологічну катастрофу, за словами правозахисниці, жителі міста вже подали колективну заяву в міліцію, прокуратуру та відділ з боротьби з економічними злочинами.

РІШЕННЯ МОЗ ОБУРЛИВИ!

Громадські організації висловили невдоволення заявою Міністерства охорони здоров'я з приводу економії коштів на закупівлю ліків для хворих на ВІЛ/СНІД і звернулися з відкритим листом до Раїси Богатирьової, і вимагають від МОЗ перегляду результатів тендерів на закупівлю препаратів для лікування хворих на ВІЛ/СНІД.

Як наголошується у зверненні, після порівняння цін, за якими були закуплені медпрепарати громадськими організаціями та Міністерством охорони здоров'я, активісти виявили, що міністерство збирається закупити препарати значно дорожче, заробивши додатково 37 млн грн. За деякими позиціями ціни завищені втричі, наголошується в листі до Богатирьової.

Для прикладу наводиться препарат Ефавіренц 600 мг №30, який ВБО Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ, придбала за ціною 1,3 грн за упаковку, при цьому, зазначають активісти, МОЗ закупило цей препарат по 4 грн за упаковку. Таким чином, зазначається у зверненні, лише на цьому препараті МОЗ переплачує близько 19 млн грн. з держбюджету.

Як заявив заступник голови Координаційної Ради ВБО Всеукраїнська мережа ЛЖВ Дмитро Шерембей, на ці кошти додатково лікування могли б отримати близько 20 тисяч інфікованих ВІЛ/СНІД.

«Ми обурені таким цинічним обкращанням людей, чие життя залежить від цих препаратів. На ці кошти 20 тисяч ВІЛ-інфікованих українців могли б додатково отримати лікування, а це половина від тієї кількості людей, які на сьогоднішній день повинні отримувати життєво необхідну терапію», — наголосив Шерембей.

Проте у ряді ЗМІ з'явилася інформація, що ціни, за якими МОЗ збирається купити ліки, в середньому на 22% перевищують звичайні закупівельні ціни на ці препарати, в тому числі і ціни в Мережі людей, що живуть з ВІЛ.

За матеріалами: Корреспондент.net

ЯК ЧИНОВНИКИ ЗБАГАЧУЮТЬСЯ НА МИРНОМУ АТОМІ

Юрій Вінничук

Корупція в Україні — це норма: випробуваний роками почерк для чиновників і таке ж саме звичайне буденне явище для рядових українців.

Сьогодні про розкрадання державного або місцевих бюджетів знають або здогадуються не менше 95% громадян.

І для них такі розмови уже нічим не відрізняються від балачок про першу незадовільну оцінку дитини в школі або обговорення поразки футбольної команди.

"Економічна правда" вирішила нагадати про ті звичайні речі, які усі і так знають: про чергові мільярди, які втрачає державний бюджет через махлярство чиновників.

Напередодні ЕП писала про розкрадання та обладнання в Аграрному фонді, які коштували платникам податків 2 млрд грн або по 50 гривень на кожного з них. Джерелом цієї інформації тоді послужив звіт Державної фінансової інспекції.

Минулого тижня в редакцію потрапив ще один звіт Держфінінспекції з наведеними мільярдними махінаціями і зловживаннями уже інших державних структур. Утім, знову не від самої інспекції. Принаймні, цього разу там спомогли хоча б підтвердити достовірність документа після запиту ЕП.

У свіжому звіті ревізорів мова йде про ще більш кричущі факти чиновницького беззаконня. Цього разу — в атомній галузі. Основним фігурантом нового документа є головний куратор атомного сектора — НАЕК "Енергоатом".

Що це за компанія? НАЕК є найбільшою структурою на ринку електроенергетики. Вона експлуатує Запорізьку, Рівненську, Хмельницьку і Південноукраїнську АЕС, а також Ташлицьку ГАЕС, Олександрівську ГЕС та Донузлавську ВЕС.

"Енергоатом" — прибуткова компанія, що величезна рідкість для держсектора. У 2011 році НАЕК закінчила з чистим прибутком 2,4 млрд грн. Її оборот — 190 млрд грн.

При цьому "Енергоатом" не просто оперує величезними грошовими оборотами та виробляє близько половини всієї електроенергії в країні. Утім, як виявилось, іншою його важливою функцією є наповнення кишень окремих керівників цієї установи. Про це і свідчать висновки ревізорів Держфінінспекції.

Як і у випадку з Аграрним фондом, інформація про стан НАЕК "Енергоатом" та результати його перевірки були надані Кабінету міністрів на підставі доручення прем'єр-міністра Миколи Азарова.

У звіті Держфінінспекції зазначається, що цьому передувало звернення голови ЗАТ "Укратоменергобуд", яке, схоже, не залишило байдужим голову уряду.

До речі, "Укратоменергобуд" неодноразово виграло тендери "Енергоатому" та фігурувала в тендерних скандалах. Недавно ця фірма "засвітилася" і на будівництві шикарних будинків для Генпрокуратури. За інформацією сайту "Наші гроші", інтереси "атомної прокладки" раніше лобював голова Міністерства палива та енергетики в уряді Юлії Тимошенко Юрій Продан.

Утім, повернемося до документа, який Держфінінспекція підготувала для Азарова. В ньому, зокрема, ревізори наводять дані операційного аудиту, проведеного у січні-травні 2012 року.

Вони наголошують, що в "Енергоатомі" мають місце "системні порушення фінансової дисципліни" і "неефективне використання державних коштів". Масштаби порушень просто фантастичні.

За даними аудиту, підприємство лише за п'ять місяців через зловживання чиновників втратило 1,23 млрд грн. Причому 95% виявлених порушень припадає на держзакупівлі "Енергоатомом". Держфінінспекція наголошує, що такі дії — "системні". "В окремих випадках посадовими особами компанії безпідставно та незаконно приймаються рішення щодо відхилення найбільш економічно вигідних пропозицій учасників торгів", — йдеться у документі.

Зі звіту Держфінінспекції можна зробити висновок, що зазначена сума збитків НАЕК неповна. У документі сказано, що деякі відокремлені підрозділи "Енергоатому" перешкоджали проведенню моніторингу — не надавали тендерну документацію. Зокрема, це стосується підприємства "Атомкомплект".

Зрештою, і без прихованих протоколів, наведених Держфінінспекцією, цілком зрозуміло, яке свавілля існує в "Енергоатомі". Особливо яскраво це демонструє відбір компанією переможців тендерів.

Відповідно до інформації аудиту, при закупівлі послуг з оцінки вартості необоротних активів НАЕК обрала переможцем компанію, яка запропонувала у 12 разів вищу суму порівняно з пропозицією іншого претендента. Так, пропозиція переможця — львівської ТОВ "Оцінювальна компанія "ДК Експерт" — становила 33,4 млн грн, а іншої компанії — ТОВ "Європейський центр консалтингу та оцінки" — лише 2,7 млн грн! Утім, "Енергоатом" вирішив переплатити 30,7 млн грн.

Також державні аудитори звертають увагу на закупівлі товарів та робіт у фірм, які користуються особливою лояльністю НАЕК. Мова йде про ЗАТ "Севєродонецьке НВО "Імпульс" та ПАТ "Наукововиробниче об'єднання "Радій". Обидві фірми фігурують у сумнівних операціях щодо постачання обладнання та надання послуг.

Зокрема, у звіті вказується, що Рівненська АЕС неправомірно уклала угоду вартістю 3,1 млн грн з "Імпульсом" щодо постачання обладнання та виконання робіт для модифікації інформаційно-обчислювальної системи енергоблоку №3 РАЕС. "Це призвело до безпідстав-

ного взяття зобов'язань компанією за договором та незаконного використання державних коштів на суму 3,1 млн грн", — зазначає Держфінінспекція.

Крім цього, уже згадувана "дочка" "Енергоатому" — "Атомкомплект" — протягом 2011 року не погоджувала з аудитором платежі на користь "Імпульсу" за поставку обладнання та програмного забезпечення на 19,6 млн грн.

За даними "Вісника державних закупівель", у 2012 році СНВО отримало підряд від "Енергоатому" на 400 млн грн, у 2011 році — на 170 млн грн. В кінці червня 2012 року луганський улюбленець НАЕК отримав ще один підряд на майже 300 млн грн.

Про цю компанію загалом мало що відомо. Її контролює місцевий бізнесмен Володимир Єлісєєв, який є головою наглядової ради НВО "Імпульс". За інформацією місцевих ЗМІ, у 2008 році акціонерне товариство із схожою назвою було ліквідовано. Утім, майже одразу з'явилося ЗАТ з такою ж назвою, яке запозичило у свого мертвого "двійника" майно та розробки. До приходу до влади "регіоналів" зазначена фірма не брала участі у тендерах НАЕК.

Друга компанія — кіровоградське НВО "Радій", за даними Держфінінспекції, також фігурує в окремих "слизьких" угодах. За даними звіту, аудитори не погодили "Енергоатому" укладання трьох проектів договорів з НВО "Радій" на 155 млн грн.

За даними "Вісника державних закупівель", зазначене підприємство до липня 2012 року отримало на тендерах "Енергоатому" більше 220 млн грн. У 2012 році "Радій" отримав підряд оператора АЕС на 200 млн грн. "Радій" контролює керівник кіровоградського обласного відділу Українського союзу промисловців та підприємців Євген Бахмач.

Разом з тим ревізори звітують і про непрозорі схеми розрахунків за поставку ядерного палива, які призвели до ще більших збитків НАЕК.

Так, державні аудитори виявили, що у поставках на Південноукраїнську АЕС ядерного палива, виробленого американською компанією Westinghouse, використовувався посередник — фірма Internexo GmbH. Вона контролюється російською "Техснабекспорт" та не займається збагаченням уранового концентрату, а лише розміщує замовлення. Така співпраця призвела до завищення вартості паливних збірок для НАЕК "Енергоатом" та безпідставного товарного авансування вказаної компанії в 2011 році на суму більше ніж 100 млн євро, — вважають аудитори.

Майже 1 млрд грн за невимушене посередництво фактично отримала російська державна корпорація "Росатом", до якої, за даними російських ЗМІ, входить згадувана "Техснабекспорт". Крім цього, на думку представників Держфінінспекції, "Енергоатом" також неефективно використовував державний ресурс при закупівлях уранового концентрату, через що втратив близько 430 млн грн.

При середній світовій ціні на нього 137 дол за кг НАЕК в 2011 році купувала його у ДП "Східний гірничозбагачувальний концентрат" в середньому по 195 дол за кг.

І це ще не все.

УКРАЇНЦІ ПОЧИНАЮТЬ ПИТИ З ДИТИНСТВА

Соціологи провели низку опитувань серед молоді, які дали страшітливі результати: 85% дитлахів підтвердили, що бодай раз у житті встигли випити чогось міценького, йдеться у сюжеті ТСН.

76% юних українців зізналися, що випивають протягом року не один раз. За словами соціологів, сучасна молодь по-іншому святкувати вже не вміє. «Серед них 77 хлопців, 74 дівчини. Дівчата також не відстають від хлопців, серед хлопців найбільш популярне пиво, серед дівчат — слабоалкогольні напої», — розповіла директор Українського інституту соціальних досліджень ім. А.Яременка Тетяна Бондар. Попри заборону продавати алкоголь неповнолітнім, 70% опитаних підлітків сказали, що вільно можуть його придбати в багатьох кіосках та магазинах.

Психологи переконуть, що алкоголізм видозмінюється: тепер залежність ускладнюють психічні розлади, які без кваліфікованої допомоги уже не вирішити. «Якщо реабілітації не буде, то вийде замкнене коло. Потрапляє хворий на алкоголізм до стаціонару, його полікували, він повертається до того ж середовища і там усе починається з початку», — пояснює керівник терапевтичної програми Вікторія Осипова. Вона підтверджує: вік її пацієнтів значно помолодшав, у центр не раз приводили 16-річних алкоголіків. До 30 років залежність в українці вже стає хронічною, частина з них має досвід «білої гарячки» та кількарічної реабілітації.

СХИЛЬНІСТЬ ДО АЛКОГОЛІЗМУ МОЖНА ВИЯВИТИ

Американські вчені стверджують, що певні види мозкової активності допомагають передбачити, що підліток може стати алкоголіком.

Дослідники вивчили знімки магнітно-резонансної томографії (МРТ) головного мозку 40 здорових підлітків у віці від 12 до 16 років, поки що не помічених за зловживанням алкоголем.

Потім учені спостерігали за цими дітьми протягом близько трьох років, а після цього провели повторне сканування мозку. Половина тінейджерів пристрасилася до спиртного протягом цього періоду часу. Дослідники виявили, що діти, у яких було зафіксоване менше збудження у конкретних областях головного мозку, виявилися у групі ризику.

Від того моменту, коли тінейджери почали пити, діяльність їхнього мозку на знімках стала виглядати так само як у людей, які страждають на алкоголізм, їм довелося докладати більше зусиль, щоб вирішити завдання на пам'ять. Ця особливість алкоголізму зазвичай зустрічається у жінок, які приймають чотири або більше доз алкоголю на день, та у чоловіків, які приймають від п'яти доз алкоголю щодня.

«Це суперечить очікуванням, тому що їхній мозок повинен працювати більш ефективно в міру дорослішання», — цитуються у прес-релізі Університету Каліфорнії у Сан Дієго слова провідного дослідника Ліндсі Сквеглія (Lindsay Squeglia).

Результати наукової роботи доповнюють відомий факт про те, що алкоголізм має наслідки для розвитку мозку підлітків, але вони також вносять доповнення: за деякими типами мозкової діяльності можна встановити, які діти перебувають у групі високого ризику цієї згубної звички.

Як зазначають учені, це означає, що у деяких людей можуть бути біологічні передумови до розвитку алкоголізму.

В УКРАЇНІ КІЛЬКІСТЬ ЗДОРОВИХ ДІТЕЙ ЗМЕНШИЛАСЯ

В Україні, за даними Міністерства охорони здоров'я, зафіксована тенденція до зменшення кількості здорових дітей.

Протягом останнього десятиліття темп приросту поширеності захворювань дітей у віці до 14 років становить майже 32%, повідомляє ZN.UA із посиланням на дані Міністерства охорони здоров'я.

Дослідження вчених свідчать: за період навчання від першого до дев'ятого класу поширеність хвороб органів травлення, а також зниження гостроти зору зростає у півтора разу, ендокринної системи — у 2,6 разу. Майже у кожного випускника — захворювання опорно-рухового апарату, поширеність патології наблизилася вже до 90%.

«Батьки стурбовані: у школу діти йдуть здоровими, а закінчують її з цілим букетом хронічних хвороб. А що буде, коли вони почнуть навчання з п'яти років, як того вимагає закон про дошкільну освіту?», — пише оглядач газети Ольга Скрипник.

Про проблему зменшення кількості здорових дітей ZN.UA також розповіла заступник директора Інституту гігієни та медичної екології імені Марзеєва, член-кореспондент НАМНУ Надія Полька.

«Сьогодні до школи йде значно більший відсоток хворих дітей, ніж це було, скажімо, два десятиліття тому. Матеріали

досліджень, якими я займаюся протягом 30 років, свідчать, що багато дітей починають навчання вже із хронічними захворюваннями та функціональними відхиленнями», — стверджує Надія Полька.

«За сприятливих умов вони адаптуються, тому що межі адаптації дитячого організму набагато ширші, ніж у дорослих. Але для цього у навчальних закладах необхідно створити оптимальні умови — маю на увазі навчальні приміщення, меблі, належний режим навчання і харчування», — резюмувала вона.

Раніше повідомлялося, що Держстат України зафіксував зростання народжуваності у січні-травні 2012 року в усіх регіонах країни. «За січень-травень 2012 року в Україні народилося 208,3 тис дітей, що на 13,9 тис. більше, ніж за відповідний період минулого року», — вказується в повідомленні Держстату.

ГРЕЙПФРУТОВИЙ СІК ПОСИЛИВ ДІЮ ЛІКІВ ВІД РАКУ ВТРИЧІ

Додавання грейпфрутового соку у щоденний раціон ракових хворих у клініках Чикаго (США) посилює дію ліків від раку в три рази. Це дало лікарям змогу знизити дозу токсичного препарату і уникнути неприємних побічних ефектів, заявляють учені в статті, опублікованій в журналі Clinical Cancer Research.

«Грейпфрутовий сік і ліки, що діють схожим чином, можуть значно збільшити концентрацію багатьох ліків у крові пацієнта.

Тривалий час цей феномен розглядався як можлива причина передозувань. Ми вирішили перевірити, чи поліпшить прийом соку ефективність та біологічну доступність сиролімуму (антиракових ліків)», — пояснює керівник групи медиків Езра Коен з Медичного центру при університеті міста Чикаго.

Як пояснюють автори статті, регулярний прийом оптимальної дози сиролімуму — 90 міліграм в тиждень — викликає приступи нудоти у пацієнтів. Тому всі клінічні випробування цієї речовини були обмежені дозою в 45 міліграм в тиждень.

Колектив медиків під керівництвом Коена зібрав групу з 138 добровольців, що страждали від невеличких форм раку і проходили лікування в клініках Чикаго. Вчені розділили своїх підопічних на три групи. Перша з них приймала тільки сиролімум, друга доповнювала свій щоденний раціон склянкою грейпфрутового соку, а третя приймала сиролімум і кетоконазол — препарат, що посилює дію інших ліків.

Виявилось, що організм пацієнтів з другої і третьої групи краще засвоював сиролімум, ніж добровольці з контрольної групи. Зі слів медиків, кетоконазол посилював дію ліки в п'ять разів, тоді як грейпфрутовий сік підвищував ефективність сиролімуму приблизно в 3,5 разів.

Зі слів вчених, благотворна дія соку пояснюється тим, що хімічно активні речовини в його складі нейтралізують ферменти в шлунковому соку, що руйнують молекули сиролімуму та інших ліків.

Незважаючи на дещо меншу ефективність грейпфрутового соку, він має кілька переваг перед кетоконазолом — низьку вартість і відсутність побічних ефектів.

ВІД ЕКОЛОГІЇ СІМ'Ї ДО ЕКОЛОГІЇ ДОВКІЛЛЯ

«Екологія довкілля визначається екологією сім'ї та людської особистості, в основі яких лежить автентична християнська віра, духовність та моральність», — таким було основне екологічне послання науково-практичної конференції «Бог — родина — Україна», яка відбулась на базі Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника в Івано-Франківську.

Активну участь у роботі конференції взяло Бюро УГКЦ з питань екології. Його керівник, д-р Володимир Шеремета, виголосив доповідь на тему: «Від екології сім'ї до екології довкілля». Насамперед, доповідач пояснив, що під поняттям «екологія сім'ї», у богословсько-етичному сенсі, першочергово розуміємо два ключових елементи: «Сім'ю — як малу чи домашню Церкву, яка є клітиною організму Христової Церкви, і у своїй суті визначається метою та ключовими завданнями Христової Церкви; а також саме життя сім'ї в Ісусі Христі, ключовими індикаторами якого є здійснення у повсякденному житті божих та моральних чеснот».

Підсумовуючи, п. Шеремета акцентував на тому, що сім'я покликана бути спільнотою співпричастя осіб, відбитком та образом співпричастя Отця і Сина у Святій Дусі, суттєвим виміром якого є здійснення екологічного покликання — по-Божому ставитись до всієї природи.

ТУБЕРКУЛЬОЗНА КОРУПЦІЯ?

Кабінет міністрів подав на розгляд до парламенту державну програму протидії туберкульозу до 2016 року, пише газета Коммерсант-Україна у статті Туберкульоз подорожчав.

Як зазначає видання, дана програма найдорожча за останні 10 років. За інформацією газети, обсяг фінансування програми становить 1,8 млрд грн.

Програма протидії туберкульозу передбачає щорічне зниження рівня захворюваності на 1%, а також реорганізацію туберкульозних лікарень.

Як зазначає видання з посиланням на голову правління громадської організації Українці проти туберкульозу Віталій Ру-

денко, завдання нової програми практично нічим не відрізняються від попередніх: щорічне зниження рівня захворюваності на туберкульоз на 1%.

Крім того, програма передбачає зниження темпів розповсюдження туберкульозу, стійкого до медикаментів.

Відповідно до статистичних даних, в останні роки Україна зберігає високі показники захворювання на туберкульоз, займаючи друге місце у Європі після Росії.

Як зазначив Руденко, високі темпи поширення туберкульозу пояснюються недовіркою профільних лабораторій, важкодоступністю медпослуг для соціально незахищених категорій громадян та пізньою діагностикою.

Як пише видання, близько половини бюджету програми піде на навчання персоналу та реорганізацію лікарень. Також більш 596 млн грн підуть на закупівлю необхідних медикаментів та обладнання, зокрема цифрових флюорографічних стаціонарних апаратів.

Втім, на думку медиків, державі слід більше уваги приділяти роз'яснювальній роботі серед населення. «Терапія та медикаменти в лікарнях фінансуються майже на 100%. Слід пояснювати громадянам, що таке туберкульоз. А то у нас хворий із відкритою формою туберкульозу може спокійно їздити в міському транспорті, ходити на базар і заражати до 20 осіб на рік. Лише у Дніпропетровській області ми виявляємо близько 2,5 тис. нових випадків туберкульозу щорічно», — цитує видання директора Дніпропетровського лікувально-профілактичного об'єднання Фтизіатрія Дмитра Крижановського.

За матеріалами: Коммерсант-Україна

ЗАБОРОНИТИ ЗАСТОСУВАННЯ ФОСФІДУ ЦИНКУ!

Українські екологи звернулися до міністра екології та природних ресурсів України Ставицького Е. А. з проханням повністю заборонити застосування в Україні родентицидів «Фосфіт», «Роденфос», «Щурін», «Стрілець», а також усіх інших можливих препаратів, створених на основі фосфіду цинку.

На даний час, пишуть екологи, Вашим Міністерством у списку родентицидів у вигляді препаратів «Фосфіт», «Стрілець», «Роденфос» і «Щурін» зареєстрований фосфід цинку — найпотужніша отрута невивіркованої дії. Ця отрута як засіб боротьби з гризунами вже давно заборонена в країнах ЄС, а також в Росії та Білорусі. Україна залишила остаточною великою європейською державою, де даний препарат офіційно зареєстрований, продається, використовується і рекламується.

Наведемо кілька таких прикладів масової загибелі диких тварин. За даними Жмуда, в 1986 р. в Черкаській області біля м. Умань від фосфіду цинку загинуло 15 сірих журавлів. За даними Беліка, в березні 2002 р. в Чорнобаївському районі від отруєння фосфідом цинку загинуло 343 гусака.

Екологічний збиток від застосування фосфіду цинку є воістину жахливим. Можна з упевненістю сказати, що застосування фосфіду цинку в Україні викликало

різке скорочення чисельності, зонайменше, 10-20 видів тварин, перш за все хижих птахів, дрохви, степового журавля, деяких куликів і дрібних гризунів. Не вивчено негативний вплив фосфіду цинку на ґрунтових безхребетних.

Замість фосфіду цинку для регулювання чисельності гризунів можна застосовувати більш щадні методи — стерилізацію, зараження гризунів хворобами, а також біологічні методи боротьби — їх природних хижаків. Більш того, як переконливо показала Шилова (1993), застосування фосфіду цинку дає лише тимчасовий ефект. Через кілька місяців гризуни відновлюють свою чисельність, або навіть ще більше збільшують її.

Застосування фосфіду цинку суперечить трьом законам України і двом міжнародним угодам, ратифікованим Україною.

С. Шапаренко, Екологічна група «Печеніги», Харків

ГАЗЕТА КОМУНІСТІВ «КОСИТЬ» ПІД ВІДОМИХ ЕКОЛОГІВ

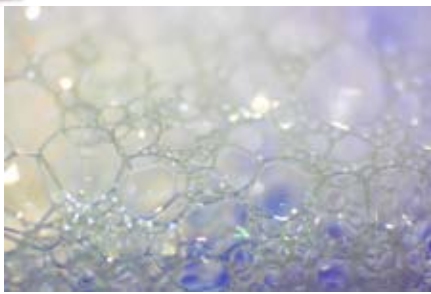
У №32 (від 11.08.2012) газети «Севастопольська правда», що видається Комуністичною партією України, опублікована стаття «Бізнес и коррупция в Севастополе», підписана «Е. Пахомов, Директор Національного екологічного центру України». Дану статтю не писали ні Є.Пахомов, ні Національний екологічний центр України (НЕЦУ), а Є.Пахомов між іншим взагалі не є членом НЕЦУ. Виконавчим директором НЕЦУ є Юрій Урбанський, а головою НЕЦУ — Ярослав Мовчан. Співробітникам НЕЦУ і самому Є.Пахомову невідомо, хто є людина, що використала назву організації в підписі до статті.

Понад 3 роки в Україні триває громадська кампанія проти комерційного використання дельфінів. Серед учасників кампанії в пресі найчастіше фігурують активісти Національного екологічного центру України та Євгенія Пахомова, що є адміністратором сайту «Дельфінарій — хлорированная тюрьма?». Протягом 3 років члени громадської кампанії борються проти будівництва дельфінаріїв та утримання дельфінів в Україні. Головною метою кампанії є закриття всіх дельфінаріїв і в першу чергу — мережі дельфінаріїв «НМО», що будують свої споруди у віддаленні від моря і утримують дельфінів не у морській воді.

— Описані у статті факти нам не відомі, збором і вивченням їх ніколи не займались — розказує заступник голови НЕЦУ Олексій Василюк. — А фраза «дельфінарій может стать жемчужиной...», взагалі не могла бути написана ніким з нас, оскільки наша мета — закрити всі дельфінарії в Україні. Єдиний хто знає справжнього автора провокації є редакція газети. Тому ми звернулися до МВС з проханням знайти і притягнути до відповідальності винних у провокації.

— Я вважаю, що автор статті або має безпосереднє відношення до ТОВ «Нерум» (мережа дельфінаріїв «Немо»), або писав статтю на їх замовлення. — Коментує ситуацію Євгенія Пахомов, адміністратор сайту www.delfinariy.info.

Василюк О. заступник голови НЕЦУ

ВЧЕНІ ЗНАЙШЛИ ПРОСТИЙ СПОСІБ ЗНЕСОЛИТИ ВОДУ

Інженери придумали простий спосіб знесолити воду за допомогою батареї графітових електродів, покритих активованим вугіллям. Метод не підходить для дуже солоної морської води, зате вельми ефективний при помірній концентрації іонів. Робота опублікована в журналі The Journal of Physical Chemistry Letters, її короткий опис наводить сайт Phys.org.

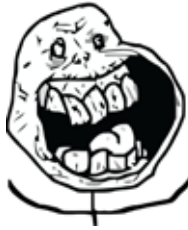
Робота пристрою основана на принципі "вичерпування" іонів з одного розчину в інший.

Дослідники вкрили графітові електроди шаром пористого (активованого) вугілля товщиною близько 200 мікрметрів. Батарея електродів опускалася в розчин, і до неї підводилася невелика напруга 1-2 вольт. Катіони й аніони солей спрямовувалися до електродів і накопичувалися в зоні пористого вуглецю. Через невеликий час (щоб не витрачати енергію на електроді) електроди виймали і опускали в інший розчин. У другому розчині напруга вимикалася, тому іони вільно мігрували з пористої поверхні електродів у рідину. Потім цикл повторювався знову, зазвичай близько восьми разів.

Автори показали, що таким способом можна знизити концентрацію хлориду натрію в розчині з 20 до 7 мілімоль - в три рази. Крім того, якщо покрити електроди мембраною, що вибірково пропускає окремі іони, то ефективність знесолення можна збільшити, не змінюючи принципово технологію.

Новий спосіб видалення іонів може виявитися через свою простоту більш економічно виправданим, ніж складні й енергоємні сучасні способи на кшталт ємнісної деіонізації. Низька напруга дозволяє створити прості портативні пристрої для знесолення на сонячних батареях. Найголовніше обмеження методу пов'язано з тим, що він неефективний при великих концентраціях іонів - у цьому випадку застосовуються більш традиційні методи, такі як дистиляція або зворотний осмос.

ЩОБ ВИГЛЯДАТИ МОЛОДШЕ, ПОСМІХАЙТЕСЯ!

Вчені навчили комп'ютерну програму визначати вік і настрої людей за допомогою бази даних, яка містить відеозаписи усміхнених людей, а також з'ясували, що усміхнений чоловік виглядає молодшим, але лише якщо він старший за 40 років.

Тео Геверс (Theo Gevers) з університету Амстердама і його колеги створили та розмістили в інтернеті найбільшу "базу усмішок", знімаючи на відео відвідувачів університетського наукового центру NEMO.

Учасників проекту, чоловіків та жінок у віці від 8 до 76 років (усього до бази "потрапив" 481 чоловік) просили показати на камеру "штучну" і щирі посмішки, продемонструвати інші емоції - гнів, сум, здивування, жак.

Проаналізувавши характеристики посмішок, наприклад, те, як швидко піднімаються вгору кути рота, спробували формалізувати ці параметри так, щоб комп'ютерна програма могла вгадати вік та емоції людини.

Крім того, у паралельному експерименті, Геверс та його колеги попросили добровольців переглянути відеозаписи з бази даних та оцінити вік людей, наскільки вони привабливо виглядають, який їхній характер.

Порівняння результатів показало, що комп'ютерна програма точніше визначала вік. Люди у середньому помилялися приблизно на сім років, тоді як комп'ютер "промахувався" лише на шість.

Дослідження Геверса та його колег також показало, що люди виглядають молодшими, коли посміхаються, але лише в тому випадку, коли вони старші за 40 років. "Якщо вам менше 40, ви повинні стримувати емоції, якщо хочете виглядати молодшим", - наголошується в повідомленні.

Раніше вчені встановили, що вираз обличчя людини, як і спосіб сприйняття емоцій, які виражаються нею, тісно пов'язані із культурними особливостями конкретної нації.

ВЧЕНІ ДОСЛІДЖУВАЛИ МОВНИЙ МЕХАНІЗМ СЛОНІВ

Біологи з'ясували, як слони видають інфразвуки, за допомогою яких вони спілкуються між собою - виявилось, що

вони використовують ті ж механізми, що і людина для мови.

Слони можуть спілкуватися між собою на великих відстанях за допомогою недоступних людському вуху звуків дуже низької частоти - менше 20 Герц.

Як зазначають вчені, у деяких випадках людина може чути ці звуки, але вона чує не їх, а більш високочастотні гармоніки - звуки, що виникають через накладання декількох звукових хвиль.

До цього часу вченим не було відомо, як саме слони видають ці звуки. Деякі вважали, що їхнє джерело - переривчасті скорочення м'язів голосового апарату, подібні тим, що видають кішки, коли муркають.

Крістіан Хербст з університету Відня і його колеги змогли прояснити це запитання завдяки смерті африканського слона в Берлінському зоопарку. Вчені зробили гортань померлого слона частиною експериментальної установки. Через вирізану гортань пропускався потік повітря зі штучних легенів. Звук, який отримували, фіксувався мікрофоном, а положення голосових зв'язок знімала високошвидкісна відеокамера.

"Ми показали, що звуки низької частоти можуть виникати за рахунок потоку повітря, що створює коливання голосових зв'язок, які підтримуються самі ... що виключає необхідність в існуванні будь-яких механізмів, "які муркають" (утворення звуків за рахунок скорочення м'язів)", - заявили автори дослідження.

ВИЯВИЛИ ГІГАНТСЬКОГО МОРСЬКОГО ДИЯВОЛА

У Генуезькій затоці, неподалік від міст Аренцано та Коголето, був виявлений двометровий скат манта, або гігантський морський диявол. Як повідомляє Italia.ru, манта плавала вздовж узбережжя і була помічена багатьма відпочиваючими, які зазвичай купаються в цій зоні.

Зазначимо, що, незважаючи на свої розміри, манти харчуються планктоном і не є небезпечними для людей. Представники берегової охорони Генуї закликали відпочиваючих спокійно поставитися до появи тварини і не турбувати її.

СМАКОТИНКА

Гриби з овочами

Склад: 500 г грибів, 500 г картоплі, 100 г квашеної капусти, 1 солоний огірок, 3 ст. ложки олії, 1 ч. ложка 9% оцту, сіль, перець, зелень.

Приготування: Гриби очищають, промивають і відварюють у підсоленій воді. Ніжки грибів дрібно нарізають і змішують з шматочками звареної у шкірці й очищеної картоплі, нарізаною ріпчастою цибулею, віджатою квашеною капустою, нарізаними солоними огірками, олією, оцтом і заправляють перцем і сіллю. Підготовлені овочі з грибами кладуть на тарілку гіркою, прикрашають капелюшка-

ми відварених грибів і посипають дрібно нарізаною зеленню петрушки або кропу.

